

היהדות מחליטה מה טוב בשבילך

Category: בראשית, לך לך

אברהם ושרה מגיירים בחרן גויים רבים, אולם בשלב מסוים כולם נעלמים. מסתבר, שהתיאוריות הפילוסופיות של אברהם התקבלו בעולם באהדה, אולם כשהגויים נדרשו לבצע ברית הם חששו ונטשו את היהדות.

הגישה היהודית גורסת שאלוקים יודע מה טוב עבורנו. לכן אין להמתין לקבלת רשות מהבן כדי לעשות לו ברית, וניתן להוציא מבעל סרבן גט בכפייה. כי אלוקים הוא שבוחר מה טוב בשבילנו.

ברית בריאותית

לפני כמה שנים התפרסם מחקר מקיף של ארגון הבריאות העולמי בקשר למלחמה ב-H.I.V. במיוחד באפריקה, שם מתים בכל שנה מיליוני אנשים מהמחלה הזו. לאחרונה הם גילו שברית המילה אצל גברים הורידה את הסיכויים לחלות במחלה זו ב-60%! כלומר, גבר מהול יש לו ששים אחוזים יותר סיכוי לא להדבק ולא להדביק אנשים אחרים במחלה הזאת או במחלה דומה לזאת.

אם פעם היו שאלות וטענות על מידת הצורך הבריאותי בעריכת ברית מילה, בא המחקר הזה ושוב קובע זאת בקביעה ברורה ונחרצת עד כמה זה טוב לבריאות האדם.

מיד בתחילת פרשתנו אנו קוראים על ציווי ה' לאברהם אבינו: "לך לך".

התורה מספרת "ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת הנפש אשר עשו בחרן". אומר רש"י: "שהכניסן תחת כנפי השכינה אברהם מגייר את האנשים שרי מגיירת הנשים". לאברהם ולשרה היו מושפעים רבים שהלכו אחריהם, אנשים שאברהם הצליח לשכנעם שיש בורא עולם בהוכחות שכליות והם נדבקו אליו.

נשאלת השאלה, מה קרה לאותם אנשים, להיכן הם נעלמו, מתי ולמה?

המדרש בב"ר מביא כשהקב"ה אמר לאברהם בסוף פרשתנו את המצוה של ברית מילה, אברהם דאג מה תהיה תגובת העולם לתופעה כזאת. המדרש אומר: "אמר אברהם.. עד שלא מלתי היו באים כל האומות ומזדווגים לי תאמר משמלתי הם באים ומזדווגים לי".

המדרש הזה מגלה לנו את הסוד האמיתי מה אירע עם "הנפש" אשר עשו בחרן. כשהם שמעו שצריך לעשות ברית והם ראו את המוהל מגיע ומשחיז את הסכין הרי הם ברחו. הם החליטו שזה לא מתאים לצורת החיים שלהם ושהו לא משהו שהם מעוניינים לעשות.

כל זמן שמדובר בפילוסופיות והסברים שכליים אם יש בורא לעולם או לא, זה טוב ונחמד, אולם
ברגע שמדברים על "אות בבשרכם" זה כבר משהו אחר לגמרי! ❏

מה באמת הפריע להם?

כפייה ברצון

ישנה הלכה מפורסמת לגבי גט. כאשר בעל רוצה לגרש את אשתו שניהם צריכים להסכים
להתגרש, דהיינו, הוא צריך לרצות להעניק את הגט, והיא צריכה לרצות לקבל אותו. כותב
הרמב"ם, מה יהיה במקרה שעל פי הלכה מחויב לגרש את אשתו ולא מעוניין לעשות זאת? אומר
הרמב"ם בהלכות גירושין פ"ב ה"כ: "מכין אותו עד שיאמר רוצה אני", כלומר, מכריחים אותו
לומר שהוא רוצה לתת את הגט, וזה נחשב גט כשר לכל דבר וענין.

ממשיך הרמב"ם וכותב הסבר מאלף ביותר: "זה שאינו רוצה לגרש מאחר שהוא רוצה להיות
מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העברות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה
עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר גרש לרצונו".

הרמב"ם אומר כאן למעשה שכל יהודי עמוק בלב רוצה לעשות את רצונו של הקב"ה ואת דברי
התורה, אלא שלכל אחד יש יצר הרע שלפעמים משגע אותו ומכניס בו "רוח שטות" לא לשמוע
לקול הפנימי והאמיתי שלו שדוחף אותו לעשות את הצעדים הנכונים. לפיכך, כאשר מכים את
הבעל הסרבן כדי שייתן גט לאשתו בעצם אנו מסייעים לו לעשות את הדבר הנכון גם על פי
מצפוננו הפנימי והאמיתי! כאשר הוא אומר לאחר המכות "רוצה אני" הרי זה גט כשר, כי עמוק
בתוך לבו פנימה הוא באמת רוצה, אלא שלפעמים הוא לא יודע שהוא אכן רוצה כך! ❏

נמצאנו למדים כי הגישה המסורתית של היהדות גורסת שהקב"ה יודע היטב מה טוב עבורך
והוא אינו צריך לשאול אותך! ❏

השיטה הזאת התחילה במצווה של ברית מילה. הקב"ה אומר לאברהם שצריך למול כל ילד
יהודי בן שמונה ימים. לכאורה זה דבר נורא, לוקחים תינוק קטן ובלי לשאול את הסכמתו עושים
אותו ל"בעל מוס" לכל חייו בצורה בלתי הפיכה! ❏

וישנם באמת אנשים שנותרו מרוגזים על הוריהם על כך שהם עשו להם ברית מילה בלי לשאול
אותם, עוד יבוא יום שמאן דהו יתבע את הוריו בבית משפט על כך שעשו לו ברית מילה ללא
נטילת רשות! ❏

ברית 'ללא הסכמה' ❏ מודל לנקודת היהדות

זאת אפוא הייתה הבעיה של כל המושפעים הרבים של אברהם אבינו. הם היו מוכנים לקבל את

העובדה שיש בורא עולם וכל שאר הפילוסופיות הנחמדות, אבל לבצע ברית מילה למישהו ללא הסכמתו הם לא יכלו לקבל זאת. אולם דווקא במצווה זו מתבטאת כל נקודת היהדות. התורה היא זאת שמחליטה מהו הטוב עבורך, ומחשבותיך ורצונותיך אינם מעלים ואינם מורידים.

מפעם לפעם קורה שאדם שנפטר לו אחד מהוריו ל"ע והלה הורה לפני פטירתו שישרפו את גופתו רח"ל, ואנשים באים לשאול אותי שיש להם דילמה; מצד אחד הם מעוניינים למלאת את בקשתו האחרונה של המנוח, מאידך, ידוע להם כי היהדות אוסרת את זה והם נבוכים אפוא כיצד עליהם לנהוג.

אני עונה להם כך: כאשר הוא נולד לא שאלו אותו אם לעשות לו ברית או לא, אלא אבא שלו ערך לו את הברית בגלל שהוא האמין שזהו הדבר הנכון ביותר לעשותו. כך גם במיתתו, לא צריך לעשות על פי בקשתו, אלא יש לעשות כפי שעשו בלידתו, לעשות לו מה שטוב עבורו ועבור נשמתו היהודית. היהדות היא זו שמחליטה מה טוב בשבילו, והיא קובעת שיש להביאו לקבר ישראל.

רבותי. פעמים רבות אנשים אומרים: שאלתי את הילד שלי והוא לא רוצה ללכת להיברו סקול ואינני מעוניין לעשות צעד מסוים נגד רצונו. מצות ברית מילה מלמדת אותנו שמהיום הראשון ללידתך וליציאתך לאוויר העולם לא שואלים אותך מה אתה רוצה, ודעתך לא משנה כהוא-זה. אתה עושה את רצונו של הקב"ה בורא עולם ומנהיגו! ועוד מסבירים לך שזו הדבר הכי טוב ונכון עבורך.

[מסופר על יהודי אורטודוקסי שהיה עשיר גדול שהלך לבית עולמו והותיר לצאצאיו ביליון דולר ושתי מעטפות, אחת. הוא הורה. לפתוח מיד לאחר פטירתו, ואת השנייה לפתוח ביום ה'שלושים'. הילדים פתחו את המעטפה וגילו שהאב מבקש שיקברוהו עם זוג הגרביים האהובים עליו. כשהם פנו לחברא קדישא הם נתקלו בסירוב מוחלט הואיל ועפ"י הלכה קוברים אדם רק עם התכריכים לגופו ולא עם שום לבוש אחר! פנו אל הרב ואמרו לו את בקשתו של אביהם המנוח אך כלום לא הועיל, המנוח נקבר ללא הגרביים האהובות עליו.]

ביום ה'שלושים' הם פתחו את המעטפה השנייה כרצונו, ומצאו שהאב כתב בכתב ידו: ילדיי היקרים, כעת הנכם יודעים היטב שאדם יכול להחזיק כל חייו ביליון דולר בחשבון הבנק שלו, אולם כשעוזבים את העולם אפילו זוג גרביים אינך יכול לקחת אתך.]